

Uredništvo v Gornji Radgoni, Spod. Griz šte. 9, pritličje. Rokopisov ne vrača.

Poštnina plačana v gotovini.

Upravništvo v Gornji Radgoni, Spod. Griz šte. 9, pritličje. Telefon šte. 7.

Izhaja vsak četrtek zjutraj in stane poštino vred celoleto 24 Din leta 12 Din leta 6 Posamezna št.

SRBSKA STRAŽA

GLASILO OBMEJNIH SLOVENCEV

Inserati: Ena šeststolpna petivrsta stane 1 dinar 25 par. Pri večkratni objavi primeren popust. Posamezna številka 75 p

19. šte. 1923.

Gornja Radgona, dne 10. maja 1923.

V. leto.

Nova vlada.

Nadvse interesanten boj med radikali in demokrati je srečno dokončan. Seveda s sijajnim porazom demokratov, kakor se je to že moglo vnaprej vedeti. Demokrati Pribičević-Zerjavovega kova so propadli. Smelo trdimo, da je to velika sreča za našo lepo — Jugoslavijo, ki je še-le na potu do onega razvoja, kakor ga zamišlja vsak razsoden in pravičen državljan.

Politika sivolasega Pašića, dasi mnogo kritizirana je vsekakor politika moža z globokim političnim znanjem in s krepko, svežo voljo, uvesti v našo plemensko in versko pisano državo - pravo edinstvo na podlagi srečno začetega sporazuma. — Ne odobravamo slepe politike Pašićeve preteklosti, ki je edino z vidovdansko ustavo zagrešila nad slovenskim in hrvaškim narodom težek greh, katerega je previdni in dalekovidni politik pripravljen popraviti, kar bo na podlagi začelih sporazumnih pogajanj med Slovenci, Hrvati in Srbi kaj lahko mogoče. In temu politiku (g. Pašiću namreč) naši kakor srbski demokrati niti do gležnjev ne sežejo. Politika demokratov je nasilna, nazadnjaška, naravnost koruptna.

Zakaj je bilo demokratom toliko ležeče na tem, da pridejo v vlado? Mar zato, da z miroljubno in pravično jedinstveno politiko ustvarijo iz Jugoslavije moderno, napredno državo? Da morda zajamčijo vsem narodom oz. plemenom kakor veram enakopravnost? Kaj še! Njih siljenje k polnim vladnim koritom je imelo edino ta namen, da si iz državnih blagajn nabašejo težke milijone, s katerimi bi operirali pri prihodnjih volitvah, katere bi bile takoj razpisane. Podprli bi s svojim denarjem svoje strankarsko časopisje, spremenili bi volilni red sebi v korist ter se poslužili pretepaške orjunske organizacije. Ker pa so videli, da obstoji njih „večina“ v komaj 50 poslancih, kar pomeni znatno manjšino — bi se poslužili, ako bi prišli na vlado vojaške diktature: Vladal bi bajonet, vislice in orjunec bi bil izvršilni organ „kulturnega“ programa propadle jugoslovanske demokracije.

Jasno kot beli dan je, da je taka zločinska stranka samo pri nas mogoča. Če pogledamo površno naše današnje razmere, vidimo, da naše narodno gospodarstvo propada, uradništvo in sploh državni nameščenci stradajo v pravem smislu besede, vojaki trpe pomanjkanje, železnice in druge institucije radi pomanjkanja ne funkcionirajo tako, kakor bi to bilo treba. Vendar pa vsega tega naši demokrati ne vidijo. Njim gre samo za to, da bi z denarjem vseh davkoplačevalcev napolnili izpraznjene strankine blagajne in volilne fonde, iz katerih bi tekla nova nesreča za celo državo.

Zanimalo bo morda naše čitatelje, kako je potekel boj za čisto radikalno vlado, katero je sklenil tiho podpirati tudi klub naših poslancev in to iz posebnih razlogov, o katerih bomo govorili drugič. — Radikali so se pogajali z demokrati glede skupnega vstopa v vlado, ki bi naj bila poslovna vlada. Vsled zahtev demokratov po važnih ministerskih mestih pa so se pogajanja razbila. Nato je Pašić vrnil mandat kralju, ki je vseeno želel poslovno vlado, sestavljeno iz mnogih strank. Davidović pa ni

imel sreče. Povsod so se mu smejali, kamorkoli je prišel po kredit. Posledica tega je bila, da je dobil mandat za sestavo vlade zopet Nikola Pašić, kateremu je naročil kralj, da mora sestaviti tako vlado, ki bo odgovarjala sedanjem položaju in ko bi lahko uspešno delala. — In pretkani g. Pašić je to tudi storil: Sestavil je čisto radikalno vlado, obstoječih iz samih bivših ministrov. Odleteli so razni ministri brez portfelja (recte „posla“).

Kaj pa opozicija takozvanega avtonomistično-federativnega bloka (dr. Korošec, Spaho, Radić)? — Kakor že spredaj naznačeno, je ta opozicija sklenila podpirati vlado, ki naj bo čisto radikalna in ki naj začne izvrševati določbe predsporazuma za revizijo ustave. Vsi opozicionanci so ponovno povdarjali, da bi značila demokratska ali pa demokratsko-radikalna vlada naravnost izzivanje Hrvatov in Slovencev. Za ureditev naših notranjih razmer je ta pridobitev dalekosežnega pomena. Gre samo za to, ali bodo držali radikali dano besedo. Izgledi so lepi in najboljši. S tem je obenem podana osnova za izvršitev vseh točk takozvanega predsporazuma v Zagrebu. — Previdni in izkušeni politični voditelji slovenskega in hrvaškega, kakor muslimanskega naroda so sklenili, podpirati vlado pri izdajanju najnujnejših zakonov, kar zopet veliko pomeni.

Vse je sedaj v rokah radikalov, mi smo pripravljeni in nam zgodovina ne more odrekati dobre volje za popolni sporazum.

In naša dolžnost sedaj? Ista kot prej! Krepko držimo skupaj vsi, ki se čutimo Slovence, vsi, ki želimo, da bi enkrat naša domovina imela boljšo bodočnost. — Čas ustavnega boja se bo dolgo vlekkel in bo mestoma hud. Toda upati je, da pride do popolnega sporazuma, kakor je prišlo do popolnega poraza policajdemokratske družbe.

Obisk vojaških grobov v Judenburgu.

Ker se izvrši prevoz judenburških žrtev že v sredi tega meseca, je poslal odbor dva odposlanca v Judenburg, da uredita vse potrebno s tamošnjimi oblastmi glede izkopa in prevoza. Odposlanca sta bila sprejeta na kolodvoru v Judenburgu od zastopnikov slovenske kolonije. Znano je namreč, da biva še vedno okroglo tisoč slovenskih delavcev v raznih podjetjih in rudokopih v okolišju Judenburga. Ta kolonija se je od početka akcije zanimala za prenos ustreljenih žrtev v domovino in je radi tega osnovala poseben pododbor, v katerem zastopa judenburško občino tamošnji župan. V osebnem razgovoru z domačini se je pokazalo, da je judenburško predivalstvo še vedno naklonjeno bivšemu slov. 17. pp. in ga ima v najlepšem spominu. Videlo se je pa to tudi na pokopališču samem. Grobovi v Judenburgu zamrlih in tamkaj pokopanih „Janezov“ so brez izjeme skrbno negovani, vsak ima nagrobni križ z imenom in podatki o smrti pokopanega. Na praznik vseh svetnikov so — po izveščju naših tamošnjih rojakov —

vsi ti grobovi okrašeni in razsvetljeni. Posebna pažnja pa se posveča našim žrtvam — po prekem sodu ustreljenim vojakom — in so ti grobovi vsi v cvetje zasuti. Tudi v tem so Judenburžani pokazali svojo veliko človekoljubnost in počeščenje do ustreljenih, da so jih že pokopane prenesli na svojo cerkveno pokopališče. Čast in hvala jim! To bodi v tolažbo vsem onim prizadetim rodbinam, kojih svojci počivajo v tej zemlji. Ob tej priliki naj se zahvalimo g. županu Kleindienst-u za veliko skrb, kakor tudi g. podžupanu Stoll-u in obč. svet. Aich-u za prijazno pomoč in podporo našima odposlancema, posebno pa pododboru slov. delavcev. V splošnem se je opazilo, da skrbe občine na Gor. Štajerskem za vojaške grobove in jim postavljajo razven tega tudi skupne spomenike. Naš odbor je istotako postavil na tukajšnjem pokopališču skupen spomenik vojakom, ki so prelili kri in dali življenje za osvoboditev svoje domovine. Odkritje tega spomenika se bo vršilo o priliki pogreba judenburških žrtev.

Knjižna tombola Jugoslovenske Matice.

Časi draginje so kruto zadeli tudi slovensko knjigo — najlepše, kar ima slovenski narod. Vedno bolj redki postajajo oni, ki si morejo nabaviti slovensko knjigo, ki bo skoraj hranjena le še po knjižnicah. Toda slovenska knjiga, ta naš ponos in naše bodrilo, mora med ljudstvo; kajti iz ljudstva je izšla slovenska knjiga, ljudstvu je namenjena in ljudstvo naj jo tudi ima. Da se to vsaj deloma uresniči, priredi Jugoslovenska Matica v Ljubljani knjižno tombolo.

Da pride slovenska knjiga med naše ljudstvo, je torej prvi namen „knjižne tombole Jugoslovenske Matice“, ki tudi s tem svojim činom dokazuje, da je ona ena naših prvih kulturnih organizacij.

Kakor vsaka tombola, naj prinese seveda tudi knjižna tombola prireditelju nekaj dobička. Ta dobiček pa porabi Jugoslovenska Matica za one, ki so najbolj potrebni naše pomoči, bodisi v kulturnem ali gospodarskem oziru, porabi ga za naše brate in sestre, ki prebivajo preko naših državnih mej.

Iz tega dvojnega ozira je knjižna tombola Jugoslovenske Matice čista kulturna prireditev, ki je vredna in potrebna vsestranskega podpiranja in sodelovanja.

Tombolske tablice so opremljene s posebnim pečatom, ki nosi napis „Književna tombola Jugoslovenske Matice, 1923“. Vsaka tablica stane 2 Din.

Dobitki so sledeči:

1. 100 amb po 8 knjig: a) Oton Zupančič: Mlada pota, zbirka poezij. b) Aškerčeva čitanka, II. predelana izdaja z dr. I. Prijateljstvom zgodovinskim in kritičnim uvodom. c) Dr. Ivan Tavčar: VI. zvezek zbranih spisov, (Cvetje v jeseni, Visoška kronika). d) Dr. Ivan Pregelj: Plebanus Johannes, roman. e) Igo Gruden: Miška osedlana, zbirka mladinskih pesmi. f) Arbiter Petronij — Glonar: Pojedina pri Trimalhijonu. g) Stevenson: Otok zakladov, mladinska povest. h) Dr. Joža Glonar: Naš jezik (razprava).

2. 80 tern po 11 knjig: a) Vseh osem knjig, kakor pri ambi, poleg tega še: b) Alojzij Gradnik: Srbske narodne pesmi. c) Fran Milčinski: Tolovaj Mataj, ilustrirana zbirka mlad. povesti. d) Vladimir Levstik: Gadje gnezdo, roman.

3. 50 kvatern po 16 knjig: a) Vse knjige, ki so navedene pri ambi in terni, poleg tega še: b) Ivan Cankar: Podobe iz sanj. c) Anton Debeljak: Moderna francoska lirika. d) Jelenc: 1914—1918. e) Flaubert—Zupančič: Tri povešti. f) Mark Twain: Mali klatež, mladinska povest.

4. 25 činkvinov po 21 knjig: a) Vse knjige, imenovane pri ambi, terni in kvaterni, poleg tega še: b) Fran Finžgar: Iz modernega sveta. c) Alojzij Gradnik: Padajoče zvezde. č) Ivan Cankar: Grešnik Lenart. d) Fran Meško: Naše življenje. e) Dr. Ivo Šorli: Bob in Tedi, ilustrirana mladinska povest.

5. 5 tombol: 1. tombola: vse zgoraj navedene knjige in slovenske knjige po prosti izbiri posameznika do zneska 1200 Din. 2. tombola: vse zgoraj navedene knjige in slovenske knjige po prosti izbiri posameznika do zneska 1000 Din. 3. tombola: vse zgoraj navedene knjige in slovenske knjige po prosti izbiri posameznika do zneska 800 Din. 4. tombola: vse zgoraj navedene knjige in slovenske knjige po prosti izbiri posameznika do zneska 600 Din. 5. tombola: 11 krasno vezanih letnikov „Slovana“. (Književna redkost.)

Tablice za tombolo se lahko naročijo pri „Podružnici Jugoslovenske Matice“ v Gornji Radgoni.

Tedenske novice

Novi kabinet. Nova vlada se je sestavila sledeče: Ministrski predsednik: Nikola Pašić; vojne zadeve: general Petar Pešić; zunanje zadeve: dr. Momčilo Ninčić; notranje zadeve: Milorad Vujičić; pravosodje: dr. Laza Marković; prosveta: Miša Trifunović; vere: Ljuba Jovanović; promet: dr. Velizar Janković; agrarna reforma: Krsta Miletić; gozdarstvo in rudarstvo: dr. Milan Srskić; socialna politika: dr. Niko Parić; narodno zdravje: dr. Slavko Miletić; pošta in brzojav: Velja Vukičević; javna dela: Nikola Uzunović; finance: dr. Milan Stojadinović. Ministrstvo za trgovino in poljedelstvo ostaneta začasno nezasedena. Ministrstva brez portfelja se ukinejo.

Rusi dobe svojo gimnazijo. V Subotici je ruska kolonija dobila od mestne občine v najem staro vojašnico, v kateri bodo otvorili gimnazijo za otroke ruskih beguncev. Pouk se bo vršil v ruščini.

Mirnejši časi so nastopili za slovensko uradništvo, odkar je rešena kriza. Sedaj vedo, kdo je na vladi in vedo tudi, kako se morajo ravnati: Ali v radikale ali pa med klerikalce. Druge rešitve ni. Komur ne bodo gledale zjutraj iz žepa „Jutranje novosti“, bo revež. Še večji revež pa bo, na čegar mizi bodo načelniki našli „Narod“ ali pa „Jutro“. — „Stolz lob' ich mir den Spanier“, je zapisal pred 100 leti neki nemški pesnik.

Vplačevanje veselilne takse. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani ob-

javlja uradno: Po novih predpisih ministrstva za finance se morajo vse prijavo o prireditvah radi plačila veselilne takse v bodoče vlagati pri kompetentnem oddelku finančne kontrole in ne več, kakor dosedaj pri davčnem uradu. Oddelek finančne kontrole bo po plačilu takse žigosal vstopnice in jih izročal strankam ter izven sedeža davčnega urada na željo stranke tudi določal pavšalno takso, katere izmero odobri davčni urad. Izven sedeža davčnih uradov se uvede plačilo takse s poštno nakaznico, da se strankam prihranijo nepotrebni poti. Strankam, ki bodo na ta način plačale takso, se pa priporoča, da se radi pravočasnega plačila takse in sicer glede formalnosti točno ravnajo pa navodilih organov fin. kontrole.

Ureditev vprašanja vojnih posojil. Kakor javljajo vesti iz Beograda, bo vprašanje vojnih posojil končno rešeno. Upoštevala se bodo le žigosana vojna posojila, priglašena do 15. aprila tl. Vojna posojila štejejo v Sloveniji 250 tisoč, na Hrvaškem in Slavoniji 300 tisoč in v Vojvodini 500 tisoč kosov. Njih nominalna vrednost je tako velika, da je morala vlada zahtevati odločitve reparacijske komisije, ki bo v eni prihodnjih sej to zadevo obravnavala. Kedaj bo izdana navedba o vojnih posojilih, še ni določeno, vsekakor pa se vlada zanima za to.

Mašniško posvečenje bo letos naslednje dni: Na binkoštno nedeljo subdiakoniat, dne 26. maja diakonat, dne 29. junija pa bodo diakonki posvečeni v duhovnike.

Prevoz judenburških žrtev. Bliža se petletnica usodepolnih dni, ko so strelji iz avstrijskih pušk vzeli življenje našim vojakom v Judenburgu. Odbor za prevoz zemeljskih ostankov teh žrtev iz Judenburga v Ljubljano ima namen ta prevoz in pokop izvršiti ob priliki petletnice, ki je sredi maja. Denarnih sredstev pa manjka. Nekateri krogi, posamezniki in podjetja, nočejo znati ceniti pomen prevoza in postavitve dostojnega spomenika vsem žrtvam za našo svobodo. Prosimo vse one, ki imajo nabiralne pole, da svojo agilnost stopnjujejo in skušajo pomnožiti dobave prostovoljnih prispevkov. Nabiralne pole in nabrane zneske je brezpogojno vrniti najkasneje do 10. maja 1923. Bila bi naša narodna sramota, ako bi veličastna in dostojna izvršitev tega namena bila onemogočena radi brezbriznosti in pasivnosti javnosti, zlasti premožnejših krogov. Imena darovalcev se bodo po možnosti vsaj pa

ona nabiralcev z nabrano vsoto objavila v časopisih.

Za obmejni tiskovni sklad se je nabralo zadnji teden na treh nabiralnih polah Din 881-50 (ali Kj 3.526 —). Nadalje so darovali: Ant. Kimlar 20 Din, gdč. Heda Čačovič, Beltinci 40 Din in Neimenovani 20 Din. Prirčna hvala!

Dopisi.

Gornja Radgona. Obrtna zadruga trgovcev, krojačev, čevljarjev itd. II. skupina v Gornji Radgoni da naznanje, da se bode vršil v nedeljo dne 20. maja 1923, t. j. na binkoštno nedeljo ob 8. uri predpoldan v gostilni g. Albert Horvath-a v Gornji Radgoni izvanredni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Kratko poročilo o dosedanem delovanju zadruge. 2. Volitev načelnika in njegovega namestnika. 3. Volitev pet odbornikov in treh namestnikov. 4. Slučajnosti. Člani obrtne zadruge se vljudno vabijo, da se tega izvanrednega občnega zbora polnoštevilno udeležijo. Ako ta občni zbor ob določenem času ne bo sklepčen, se bo vršil eno uro pozneje istotam drugi, kateri bo ob vsakem številu navzočih veljavno sklepal. — Obrtna zadruga II. skupina v Gornji Radgoni, dne 2. maja 1923.

Franc Korošec, načelnik.

Gornja Radgona. (Raznoterosti). — Naša Gornja Radgona (žel. postaja) je zaplankana z uprav balkansko-ličnim plotom, ki se, kakor je videti izpopolnuje s vsakim dnevom. Ako bi navajali kritiko mimoidočih potnikov in vseh, ki imajo čast gledati ta plot, bi morali izdati posebno izdajo. Da jih le ni sram vse prizadete faktorje, v katerih režiji se dela opisana pokveka od enega plota. — Kakor čujemo se bodo v isti režiji zgradile lesene barake za finančne stražnike in sploh za obmejno službo. Proračuni so načrtom primerni in bodo te barake brezdvomno kras naše državne meje in ponos naše vzorne državne uprave, ki nima toliko smisla, da bi za državne stražnice postavila trajne, zidane lične hišice, kakor to razume stokrat revnejša, a kulturnejša Avstrija. Finančni in drugi stražniki so tudi ljudje in tega naša balkanska uprava še ne ve ali pa noče vedeti. Kajti, ako izda za svoje službenike, ki imajo na mejah prevažno nalogo le par ubogih grošev, smatra to že za ogromno žrtev. Vprašamo vas: Kako zamorete zahtevati točno vršenje službe

Roman Bendé:

Čudotvorna pijača.

(Kmečka burka v štirih dejanjih, prirejena po humoreski iz moje mladosti.)

(3. nadaljevanje.)

-- Vreči, dam te, duša črna v vlažno ječo med kače, kušarje, golazen, nikdar spečo! (isto kakor prej) --

Zalega gadja čuj, kaj zdaj ti resno pravim: (burno!) S pestmi orjaškimi kot pišče te zadavim! (Ponavljja, kakor poprej in recitira s kretnjami za sebe) --

Le cmeri se! Iz ust izbijem tebi slednji zob; bodalo svoje ti porinem v grešni drob!

(Dela kretnje z rokami) O, ko bi Urša bila ta kraljevi ropar in bi jaz proti njej moral igrati junaškega kraljevega viteza, to bi bilo moje zadoščenje. -- No sedaj pa pride zadnji verz, ko zabodem roparja s sulico in ga lopnem po glavi. Kako se že glasi? Že vem:

Nič ne pomagajo ti mačje solze! Brž umri, da skoro vidim tvojo črno, svinjsko kri! -- (Skoči s postelje, hodi po sobi in parkrat ponovi poslednji verz, nato govori): Bo šlo! Mora iti! To bo ploskanja naši igri „Kraljevi vitez“, v kateri igram, kakor vsikdar pri junaških vlogah, glavno vlogo. Že vedo, zakaj mi dajo vedno junaško vlogo. Vse me vedno občuduje in čestita, samo Urša mi nasprotuje. Kaj pa jaz

moram končno zato, če me dekleta rade imajo. Urša je ljubosumna, ker je neumna. (Urša vtakne glavo med vrata, Miha je ne vidi) Ta goska. Čim bolj se stara, bolj nori. Če vse vrvi potrgajo, dam se ločiti. In župniku jo zatožim, da ji ne bodo več tako verjeli. S samimi nauki nič ne opravi pri tej ženski. -- Ob prvi priliki se korajže napijem, pa jo nabijem, kakor se spodobi. Morda le pride k pameti.

6. prizor. (Miha in Urša)

Urša: (vstopi naglo; pravzaprav plani med zadnjimi besedami v sobo, vsa razburjena) Pojdi magari do samega vraga, ko ti nič ne pomaga! Zakaj si me pa vzel? Kje so drva? Sicer te pa že naučim pameti. Le počakaj, lepe stvari sem zvedela. Zdaj mi je jasno prav vse!

Miha: (korajžno) Tebi je vedno vse jasno! Urša: Molči, capin ničvredni! Zakaj se pa vlačiš s punčarami? Vse sem zvedela. Zato tako siliš k sv. Petru! --

Miha: Ti itak vedno vse veš, to že davno vem!

Urša: (naglo) Teta mi je pravila in dokazala, da je slišala od Kurnikove Mice, kako je Zemljičeva Barčka pravila Koštrunovi Treziki, ki je slišala od Bregarjeve Pepce, da je Kokodajsova Lojzika pravila, da je videla Jančarjevo Nežiko, prijateljico tiste ničvredne Tratnikove Lizike, kako si z Jančarjevo Nežiko se poljuboval za tistimi kulisami šentpeterskega teatra. Ali se to spodobiti? Le počakaj! Zdaj vem vse, zakaj ti uisti „teater“ tako vre po tvoji puhli butici! Zdaj vse vem, grdobal!

Miha: Ti nič ne veš!

Urša: Ne ugovarjaj mi; saj sem že dolgo vedela, da te nekaj posebnega vleče k sv. Petru. Za igro ti ni; sedaj poznam tvojo izobrazbo; čakaj, jaz te še bolj izobrazim!

Miha: Uršika, bodi vendar pametna. Saj ni nič res!

Urša: Kaj ni res? Ti mi upaš v obraz lagati, ko imam toliko prič in tako jasne dokaze, katerim moram verjeti. Jaz ti že pokažem, ničvrednež!

Miha: Pomiri se, Uršika. Vse je izmišljeno, zlagano. Iz zavisti ti lažejo, ker hočejo prepira med nami.

Urša: Tvoja stara pesem. Nič več ti ne verjamem.

Miha: (nevoljno) Jaz pa tebi ne, pa sva si enaka!

Urša: (mu razburjena prisloni krepko zaušnico) To boš pač verjel, capin ničvredni, ki ne ve, zakaj stopa v sveti jarem zakona! Ali veš, zakaj si me vzel?

Miha: Ker sem se vjel! Gotovo pa ne zato, da bi me tepla, copernica. Ti že pokažem. (Vzroji, skoči proti njej z vzdignjenimi pestmi, Urša odskoči, prime za metlo in ga udari po glavi. Miha se urno umakne in zleze naglo pod posteljo.)

Urša: Jaz ti posvetim že tvoj teater in babe in kaplana in ločitev in vse tvoje muhe. Le počakaj nepridiprav. (Urno odide) --

(Dalje prihodnjic.)

svojih obmejnih organov, ako jim ne daste primernih ubikacij? Ako ste že napram Sloveniji nerazpoloženi, bodite vsaj toliko človeški in kulturni, da date ljudem človeška bivališča. Poleg vsega pa se kaže pri tej akciji (postavljanje barak-stražnic) pomanjkanje vsakega smisla za pravo gospodarstvo. Prejkoslej bodo lesene barake, olepljene s papirjem vsled vremenskih sprememb nerabne in zopet potrebne popravila, medtem ko bi trajno zidane, skromne hišice dalje časa pogrešale popravila. Smo pač eno ali več stoletij za civiliziranim svetom. — Naša radikalija. V Jutr. Novostih smo prošle dni čitali velikobesedno poročilo o „mogočnem pohodu“ radikalov in o „močni straži“ ob državni meji. Bog se usmili te straže in njenega mogočnega pohoda. Radovedni, kakšne veličine so se združile v srezki in krajevni odbor NRS smo čitali tam imena, znana iz obširnih razprav v vseh naših listih. Poleg nemškonalcionalnega srbskega radikala dr. Potzingerja iz Apač sedijo eksemplari a-la Jurkovič, znan po orožništvu in sodniji, gospod veletrgovec Rančigaj, skratka osebe, velike po duhu in vsestransko „znane“ v delu za našo severno mejo. Počakajmo, da vidimo čudeže in dela te čudne gospode. — Usmiljeni bratje nameravajo ustanoviti v Ljutomeru svojo bolnišnico. Za doseg tega plemenitega namena bo treba žrtev prebivalstva celega okraja. Pozivljamo našo javnost, da prispeva v denarju in materialu za prekorsno ustanovo. Razni občinski zastopi in podjetja, ki so navdušena za sokolčke domove imajo sedaj sijajno prilžnost, da dokažejo svojo radodarnost, v prvi vrsti pa smisel za človekoljubnost. Naj najde naš prvi klic po podpori obilo odmeva! Posameznike bo obiskoval usmiljeni brat rodom iz Ormoža.

Kapela Radinci. Tu se vrši v nedeljo, dne 13. t. m. po rani maši v prostorih gostilne Cobelj politično zborovanje SLS, na katerem bo poročal okrajni tajnik Slov. Ljudske Stranke za gornjeradg. okraj. Predmet govora bo: Naš politični položaj po volitvah do danes in izgledi za bodočnost z ozirom na novo vlado. — Somišljeniki, pridite v obilnem številu!

Sv. Križ pri Ljutomeru. Pod okriljem bralnega društva se vrši tukaj v nedeljo, dne 13. maja 1923 povodom tekme v prid orlovskemu okrožju prireditve, ki obsega telovadne, pevske, tamburaške točke, deklaracije in 4 dejansko igro „Zloba in zvestoba“ katero uprizorijo igralci od Sv. Jurja. Prijatelji naše mladine od blizu in daleč dobrodošli!

Kapela. V nedeljo, dne 13. maja priredi tukajšno bralno društvo igro „Begunka“ s petjem in deklaracijami v prostorih gosp. Maršek (Zdraviliščna restavracija) v Radincih. Začetek ob 1/26 zvečer. Ker je ta igra še nekaj novega, pričakujemo obilno udeležbo. — Odbor.

Naši čitateji, ki bi radi čitali politične vesti, naj pridno prebirajo uvodnike vsake številke. Po možnosti bomo skušali priobčevati tedenski politični pregled, ako bo le prostor dopuščal. — Nas zelo veseli, da se iz krogov naših naročnikov oglašajo koristni nasveti, kar je čisto po naši želji. — Kakor vsem znano, smo pred tedni jadikovali, kako slabo stojimo. Sedaj je nekaj bolje, a treba je še izdatne pomoči od strani društev in petičnih posameznikov. Le s vstrajnim skupnim delom in z vzajemnostjo zamoremo napredovati, list eventuelno razširiti ter tako zadostiti raznim željam. Radi pa dajemo prostora za odgovore na vsa vprašanja in pojasnila glede politike, notranje in zunanje, denarstva, davčnih zadev, narodnega gospodarstva, zadružništva, društvenih in sploh organizatoričnih zadevah. Pišite nam, vse bomo odgovorili. Nujna potreba pa je, da vsak naš prijatelj naš list razširi, da postane pravo krajevno glasilo obmejnih Slovencev. Dopisujte pridno in kar pišete mora biti resnično, podprto z dokazi in ne žaljivo. Le tako bomo naše nasprotnike naučili pameti!

Listnica uredništva.

Obrtnik, G. Radgona: V koš. Ni prostora, da bi mlatili prazno slamo. Bo šlo tudi brez zamere, ker mora vsak nekaj odnehati in se skušati sporazumeti. — **Micika Horvat, Rožički**

vrh: Pri najboljši volji ne vem, kaj naj pomeni naslov „Ali je to idealna ljubezen delavcev?“ Moderne pesmi so zelo konfuzne, ali kaj takega niti tam ne najdem. Tista pot pa je že od pamtiveka prepovedana, zato ni vredno, da bi se človek jezil. Surovost pa se je po vojni razpasla in zdaj jo liberalna društva in gostilne še dalje gojijo. Kaj drugega pošljite. **A. A. Ljutomer:** Hvala. Smo nekoliko skrajšali. Ni pa v našem programu, sistematično gojiti šovinizem, ki je nam in vsem narodom le na škodo. Bodimo strpljivi, pri tem pa ponosni na svoje slovenstvo. V očeh pravega Slovence je vsak bivši štajercijanec ali nemškutar vreden tolike obsodbe kot vsi sedanji slovenski srbijanci. Pišite še kaj. Vse porabno pride. — **Puconci J. B.** Vaše pismo sem prejel in se čudim, da se čutite prizadetega. Mora biti tam dosti klepetulj, ki imajo na dan 24 ur časa na razpolago. — Na drugem mestu sledi itak naša izjava, da ne Vi, ne kak drug orožnik ni v zvezi z dopisi o gdč. Hedi Čačovič. Naše skromno mnenje je, da je gojitev narodnostnega šovinizma zelo kvarna. Delati pozitivno, to je skrivnost vsake politike. Uredništvo pa še nikdar ni izdalo dopisnikov. **Fr. Juršič, Grabonoški Vrh.** — Dobite itak položnico za vse zaostale račune. Pridobivajte obmejnemu listu M. Str. novih plačujočih naročnikov. Prosimo poročil. Za drugo: Iskrena hvala. **Sv. Jurij ob Ščavnj.** Priobčili smo pojasnilo Okr. glavarstva, da je orožništvo z mezinem ganilo in da je laž, kakor je M. Str. pisala, da ni z mezinem ganilo. Lopov, ki je metal kamenje, je že izsleden. Vsa krivda zadene seveda nemarnega župana, ki ni orožništvu ničesar javil. — **Stalnemu dopisniku Sv. Jurij:** Že dolgo se nisi oglašil! Ali še sploh živiš? — **M. Stanjko, Beograd:** Žalibog prišlo prepozno kljub temu, da ste poslali priporočeno-ekspresno. Pismo, oddano v Beogradu 17. aprila je prišlo v Gornjo Radgono ob večernih urah 22. v času ko je M. Str. že bila ekspedirana. Za to številko pa ni več aktualno radi kratkega termina. Pišite druge stvari od tam. — Bog živi. — **Vsem dopisnikom:** Potrpite, vse porabno pride vrsto. Pišite kratko in jedrnat. Če le mogoče samo na eno stran papirja. Poročajte le golo resnico, podprto z dokazi. — **Radinci:** Ko bo političen položaj jasnejši, sem radevolje na razpolago. Shod ne bi škodil.

Kakšna bi morala biti naša izobraževalna organizacija na deželi?

(Par skromnih nasvetov, vzeti iz lastne skušnje prosvetnega delavca.)

Ob zibelki društva je stal že marsikateri naših cenjenih čitateljev in tainoni je imel celo čast predsedovati novoustanovljenemu društvu. Mnogo teh društev se je razšlo. Zakaj? Otroci umre ob rojstvu, ako je bolan, nezmožen nadaljnega življenja. Seme ne vsklije, ako ga vržeš na skalnato zemljo, med prodec, v nerodovitna tla. Uduši se, umrje. Enako je z društvu. Ni vse, ako sem predsednik ali pa načelnik kakega društva. To ni zgolj častno mesto, ampak predvsem mesto, ki veže na gotove dolžnosti, katerih zanemarjanje vpliva pogubonosno na društvo in njegov razvoj. — Premnogo podeželskih društev je bilo ustanovljenih kar — tjavendan, na drugi strani pa hrepenijo še cele pokrajine, mesta, trgi in vasi po prosvetnih društvih, katerih manjka. Zato veljaj še danes bolj kot kedaj klic: Snujte izobraževalna, prosvetna društva, da izobrazimo naš narod umsko-kulturno in kar je tudi važno, da ga vzgojimo politično zavednega, pripravljeneza za vse zgodovinske pojave, spremembe, katastrofe, da ga politično tako daleč izobražen, da bo vsak kmet lahko, čitajoč svoj političen dnevnik ali tednik presodil z lastnim razumom tok svetovne politike in razvoj domače, notranje politike, napredek gospodarstva in prosvete. — Vsaka vas naj dobi svoje društvo. Kjer so le najmanje trije res delavni, navdušeni, krščanskonravno vzgojeni ljudje obojega spola naj stopijo skupaj in ustanovijo društvo: Izberejo si naj predsednika, tajnika, blagajnika. Predsednik bodi pravi oče društvu in ne nasilni komandant ali kak oblastnež. Pri ustanovitvi pa je predvsem misliti na to, ali bo društvo sposobno življenja? Ali ne bo mrtvorjeno dete?

Napisal sem, da so voditelji glava društvu. Kdor išče kot predsednik ali načelnik stranke, društva, kluba, krožka, sportne družine itd. le sebe in svojo osebnost in še korist, ta je najmanje sposoben za voditelja! Častihlepnost, ošabnost, nadutost in potem tudi tista tipična napeta domišljavost — vse to so lastnosti, ki ne smejo kvariti značaja pravega društvenega predsednika. Predsednik bodi vedno taka oseba, ki ni s posli preobložena, ki ne prevzema mesta

radi časti in ugleda, ker ima slučajno malo globokejšo možnjo kakor revni sosed ali pa nekaj oralov več zemlje, duševno pa je velik revež. — Med našimi podeželskimi društvu najdemo vsepovsod vse polno takih ljudi, ki prevzamejo vse častne šarže in se pustijo zmerjati z ravnatelji, predsedniki, načelniki, vodji in šefi, kateri naslovi so ponajveč tudi le samo navidezni in častni. Naslovi jih mičejo, ne pa dolžnosti, ki so z njimi in njih funkcijo zvezani. Poglejmo v sebe, pa si mirno priznajmo: Vsega nihče ne zmore, najmanj pa opravljati vodilna mesta več društev hkrati. Človek, ki je tako razdeljen, ne ve nazadnje, kje je njegova glava, začetkoma še nekako vleče in za silo reši formalnosti svoje šarže, ščasoma pa tudi formalnosti odvrže in zanemarja. — Vihravci in po mišljenju (prepričanju) nestalni ljudje ne spadajo v nobeno organizacijo.

(Konec prihodnjič.)

Razglas.

Dražba lovov v mariborskem okraju, sodni okraj Sv. Lenart v Slov. gorica.

Dražba lovov se vrši po sledečem redu: Dne 28. maja: Andrenci, Sv. Anton v Slov. g., Biš, Brengova, Cogetinci, Čagona, Čermljenšak, Gočova, Jablance, Osek, Rogoznica, Selce, Senarska, Smolinci, Verjane, Žikarci, Zupetinci. Dne 29. maja: Sv. Benedikt v Slov. g., Sr. Gašteraj, Ihova, Ledinek, Malna, Sp. Porčič, Zg. Porčič, Sv. Trije kralji v Slov. g., Sv. Trojica v Slov. g., Trotkova, Sp. Žerjavci, Zg. Žerjavci, Žice, Lokavci, Dražen vrh, Velka.

Dražba se vrši v občinski pisarni pri Sv. Lenartu v Slov. gorica.

Z dražbanjem se začne vsak dan ob 8. uri zjutraj in sicer se kličejo občinski lovi po redu, po katerem so navedeni v tem razglasu.

Okrajni glavar: dr. Lajnšič s. r.

Imaš bolečine v obrazu? V celem telesu?

Uporabljai Elza-Fluid!

Potrebuješ ti dobrodejno in okrepčujočo mazilo?

Uporabljai Elza-Fluid!

Ali te muči glavobol? Zobobol? Trganje?

Uporabljai Elza-Fluid!

Ali želiš najboljšo za njegovanje zob, kože, glave?

Uporabljai Elza-Fluid!

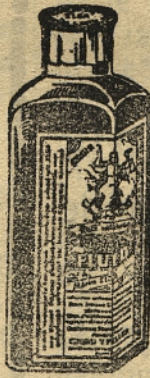
Ali si preveč občutljiv glede mrzlega zraka?

Uporabljai Elza-Fluid!

Ali želiš dobro domače in kosmetsko sredstvo?

Uporabljai Elza-Fluid!

Fellerjev pravi Elzafluid je mnogo močnejši, izdatnejši in boljšega delovanja kakor francosko žganje. Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi tirečeš:

TO JE NAJBOLJŠE
KAR SEM KEDAJ OKUŠAL!

Išči Elzafluid v vseh dotičnih poslovnica, vendar pa zahtevaj samo pravi Elzafluid lekarnarja Feller. Ako naročiš naravnost, stane s pakovanjem in poštnino če se denar pošlje naprej ali po povzetju:

3 dvojnate ali 1 špeciálna steklenica	24 Din
12 dvojnatih „ 4 špeciálne steklenice	84 „
24 „ „ 8 špeciálnih steklenic	146 „
38 „ „ 12 „ „	208 „

Na te cene se računa sedaj 5% doplatka. Pisma je natančno adresirati na: EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 326, Hrvatsko.

Mesarski pomočnik išče službo.

Najraje bi stopil v službo v Mariboru ali pa v Celju. Sprejel bi tudi službo hišnika. Nadaljna pojasnila daje upravnništvo „Murske Straže“.

10 do 15 delavk sprejme takoj

Tovarna vžgalic v Rušah pri Mariboru.

Obmejni Slovenci!

Zbirajte

za Obmejni tiskovni sklad!

POZOR! Prodajam: ČITAJTE!

Benc. motor 10 HP Amerik. fabrikat. Cena 11.000 Din.
Motor na surovo olje, najcenejša pogonska sila, fabrikat „Klimaks“ 5-7 HP 9.500 Din.
Prevozni parni motor „Hofmeister“ 2 1/2 HP, nove cevi. Za mlatev zelo pripraven. Cena 13.500 Din. Vsi stroji dobro ohranjeni in v pogonskem stanju za ogledati pri lastniku **M. Herga, Bratonežice** — **Sv. Lenart** p. Velika Nedelja.

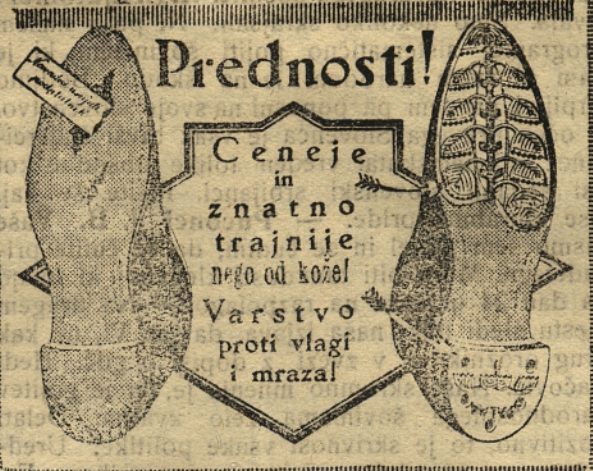

ČUDILI

se tudi Vi bodele nizkim cenam, po katerih se prodaja sukno, volna, platno, čefir, modrovina, hlačovina, robci in sploh vsa manufakturna roba v veletrgovini **R. Stermecki, Celje**,

katera dobiva stalno velikanske pošiljatve robe direktno iz prvih svetovnih tovarn. **Zahtevajte cenik.**

PALMA
Kaučuk potpetnike in potplate

Prednosti!

Ceneje in znatno trajnije nego od kožel
Varstvo proti vlagi i mrazal

Prodajalka zmožna knjigovodstva, kakor tudi ena samostojna kuharica se takoj sprejme pri gosp. **Benjaminu Dibelčar v Gornji Radgoni**. Plača po dogovoru. Nastop službe takoj!

Amerikanske zapuščine

naših državljanov, kakor tudi vse druge zadeve z ameriškimi oblastmi **rešuje** z uspehom najhitreje in najceneje

UNIVERSAL obl. konc. prometna pisarna v **Mariboru, Aleksandrova c. 28**

Dopisujemo tudi v madžarskem in vseh drugih evropskih jezikih.

Na prodaj je lepo posestvo

oddaljeno od farne cerkve sv. Andraž Slov. gor. 3 minute, katero obsega okrog 6 oralov. Posestvo sestoji iz hišnega in gospodarskega poslopja, sadonosnika, treh njiv, travnika, novega vinogradnega nasada ter gozda. Prodalo se bode tekom 3 tednov. Cena in podrobnosti se izvejo pri lastniku **Antonu Bezjak posestniku v Vitomarcih št. 45 pošta Sv. Andraž v Slov. goricah, okraj Ptuj.**

Svoji k svojim!

Zavarujte

svoja poslopja, poljske pridelke, pohištvo, zaloge le pri **požarnem oddelku**, svoje življenje, otrokom doto, dosmrtno rento le pri **življenjskem oddelku**

Vzajemne zavarovalnice

v **Ljubljani, Dunajska cesta 17** ki je prvi in edini slovenske zavarovalni zavod.

Prospekt brezplačno in poštine prosto.

MESNICA IN PREKAJEVALNICA

IVAN VAUPOTIČ

Gornja Radgona, Spodnji Gris št. 19.

Priporoča vse vrste klobas lastnega izdelka kakor:

Šunkarice, krakovske, brunšviske, hrenovke, kranjske, moztadella in posebne vrste klobase.

Priporoča tudi vse vrste mesa, kakor prekajeno in sveže svinjsko, telečje in goveje, ki se dobi vsak dan po najnižjih dnevni cenah.

Priporoča tudi sveže laško pivo in črno pivo (Bockbier) v steklenicah in sodčkih.

Transport klobas, mesa in piva na veliko in malo za gostilničarje in trgovce.

Eksportna tvrdka

PROBST

v **GORNJI RADGONI**

kupuje stalno

JAJCA

po najvišji dnevni ceni!

Izletnikom iz Gornje Radgone in okolice se priporoča naša gostilna v Lutvercih. Za izvrstna vina in jedila je vedno preskrbljeno.

Toliko jajc mi znesejo moje kokoši, da je veselje. Najrajši jih prodam

RATNIK-u

v **GORNJI RADGONI SPODNJI GRIS št. 12**

kateri plača po najvišjih dnevni cenah.

Kupuje tudi vinski kamen po najvišjih dnevni cenah.

Zdravilišče Slatina Radinci

Edino kopališče v SHS proti srčnim-ledvičnim-mehurnim boleznim. Naravno ogljično-kisle kopelji. Pitna zdravljenja z Radinskimi vodami.

Izvrstni zdravilni uspehi. Najnižje cene. Vprašajte Vašega zdravnika.

Sezona od 1. junija do 15. septembra

NAJVEČE TVORNISKO SKLADIŠTE

ŠTOFOVA

HLAČEVINE (HOSENZEUG) PLATNA, ZEFIRA I OSTALE MANUFAKTURNE ROBE

ORIGINALNE TVORNISKE CIJENE

SAMO NA VELIKO

LIBERTAS D. D.

ZAGREB

ZRINJSKI TRG BR. 15

HRANILNICA IN POSOJILNICA v RADINCIH

r. z. z. n. z. obrestuje vloge z 5% od sto, || daje raznovrstna posojila in vezane vloge tudi višje, || izplačuje dvige brez odpovedi. račun ček. urada št. 12.168